

ENIGE AANVULLINGEN OP DE BROEDVOGELS IN DE BEBOUWDE KOM VAN HILVERSUM

Erik Lam

Van 1983 tot en met 1985 is broedvogelonderzoek uitgevoerd in de bebouwde kom van Hilversum (zie: Lam 1986). Van de 1550 ha is 74% met behulp van de territoriumkarteringsmethode onderzocht. De gegevens uit dit onderzoek zijn gebruikt voor het te verschijnen boekwerk over de vogels in het Gooi en omstreken. In het verslag van dit onderzoek werd reeds geschreven dat het de moeite waard zou zijn om ook het deel dat met behulp van de turfmethode (26%) was geïnventariseerd, met de territoriumkarteringsmethode te onderzoeken.

In 1986 is in Kerkelanden (80 ha, W.Duurland en J.de Jonge), Nimrodpark (64 ha, E.Lam) en Trompenberg (61 ha, E.Lam) aanvullend onderzoek gedaan. Voor een beschrijving van deze gebieden verwijs ik naar het verslag van de gierzwaluw-inventarisatie, dat elders in deze Korhaan staat. De begrenzing is als volgt:

Kerkelanden: Vreelandseweg, Diependaalselaan, Kerkelandenlaan, Raaweg en gemeentegrens;

Trompenberg: Bachlaan, Witte Kruislaan, Domeinweg, Hoge Naarderweg, Godelindeweg, Krugerweg, Beethovenlaan;

Nimrodpark: Boslaan, Bachlaan, Beethovenlaan, Bussummergrintweg, 's-Gravelandseweg, Oude Meentweg.

Deze drie gebieden zijn samen ruim de helft van de oppervlakte die met de turfmethode is geïnventariseerd. Het bleek helaas onmogelijk een groter deel te (laten) inventariseren. In totaal is nu dus 1350 ha, hetgeen 87% van de oppervlakte van de bebouwde kom is, met behulp van de territoriumkarteringsmethode onderzocht. Deze methode hield in, dat in het desbetreffende gebied (Kerkelanden werd in twee delen geplitst) zes vroege ochtendbezoeken gebracht werden. Deze begonnen telkens op een andere plaats en moesten tussen 1 maart en 15 juni uitgevoerd worden. Tussen de inventarisatieronden moest een periode van minimaal 10 dagen liggen.

Resultaten.

In tabel 1 zijn de resultaten van 1983, toen met de turfmethode geïnventariseerd werd, en die van 1986 (kartering) weergegeven.

In Kerkelanden zijn in 1983 slechts twee rondes (in maart en april) geïnventariseerd; in Nimrodpark en Trompenberg zijn in 1983 drie rondes (maart, april en mei) geïnventariseerd. Het is dus duidelijk dat de gegevens uit beide jaren nauwelijks vergeleken kunnen worden. Een aantal opvallende verschillen wil ik echter wel even noemen.

Winterkoning: In de beide villagebieden een achteruitgang. Dit moet wel aan de strenge winters geweten worden.

Gekraagde Roodstaart: constant gebleven.

Merel: Opvallend is het exact gelijke aantal merels in Kerkelanden in beide jaren

Tuinfluiter: Ontbreekt in 1986 in beide villagebieden. Er zijn wel verscheidene Tuinfluiters gehoord, doch deze vielen af door de datumgrens.

Fluiter en Vuurgoudhaantje: Zowel in 1983 als in 1986 in het villagebied aanwezig.

Ekster: In de villagebieden in 1986 beduidend minder aanwezig. Dit wordt mede veroorzaakt door de strenge criteria die voor de Ekster gelden bij zes karteringsbezoeken.

Kauw: Vreemd, een opvallende achteruitgang in Kerkelanden.

Vink en Groenling: Een achteruitgang in de villagebieden, die mijns inziens verklaard kan worden door de datumgrens bij de karteringsmethode.

Concluderend kan gezegd worden dat soorten, die een datumgrens hebben en die met behulp van de territoriumkarteringsmethode (met zes bezoeken) onderzocht worden, met hogere aantallen uit de bus komen dan indien slechts geturfd wordt (met drie bezoeken), en dus bij turfen onderschat worden. Soorten met een vroegere datumgrens, b.v. 15 april, zullen met de turfmethode gemakkelijk onderteld worden.

Met dank aan Wim Duurland en Jos de Jonge die aan dit onderzoek hebben meegeholpen.

Literatuur:

Lam, E. (1986). Broedvogelinventarisatie bebeouwde kom Hilversum 1983-1985. De Korhaan 20(1):12-18.

Tabel 1: Resultaten in 1983 en 1986.

	Kerkelanden		Nimrodpark		Trompenberg	
	1983	1986	1983	1986	1983	1986
Fazant					1	
Waterhoen	3					
Meerkoet	3					
Holenduif			7	8	8	13
Houtduif	14	37	37	56	50	45
Turkse Tortel	2	8	7	12	7	12
Tortelduif			1			
Bosuif				1		
Gierzwaluw				6		
Groene Specht			1	2	1	1
Gr.Bonte Specht			6	8	5	3
Kl.Bonte Specht			2			1
Witte Kwikstaart	2			1		
Winterkoning	3	8	25	24	25	19
Heggemus	10	25	15	20	12	21
Roodborst	3	12	30	49	16	34
Gekr.Roodstaart			1	1	1	1
Merel	100	100	55	82	32	83
Zanglijster	1		5	4	2	2
Grote Lijster			2	3	1	
Tuinfluitier	3	7	3		1	
Zwartkop	2	4	11	11	11	10
Braamsluiper	4					
Tjiftjaf	4	8	10	13	6	10
Fitis	2	3	3	2		
Fluiter			1			1
Goudhaan			1	4	5	3
Vuurgoudhaan				1	1	

Gr.Vliegenv.			3	1	1	1
Bonte Vliegenv.			5	7		3
Staartmees	1		6	5	9	9
Glanskop				5		3
Matkop			1	1	2	1
Kuifmees			6	6	7	5
Zwarte Mees			4	3	3	4
Pimpelmees	5	10	15	29	16	38
Koolmees	19	44	35	51	30	49
Boomklever			12	17	10	9
Boomkruiper			10	14	7	17
Vlaamse Gaai			6	9	7	6
Ekster	4	10	7	1-2	10	3-8
Zwarte Kraai	1	2	4	3	3	6
Spreeuw	30	92	18	8	30	24
Huismus	285	197	18	29	65	41
Vink	5	9	12	11	20	6
Groenling	10	9	7	6	8	4
Goudvink			2	1	2	
Appelvink				1		1